

KDO JE KDO V ANESTEZIOLOGII A INTENZIVNÍ MEDICÍNĚ

Doc. MUDr. Bořivoj Dvořáček, CSc.

Bořivoj Dvořáček se narodil 5. 12. 1920 v Ústí nad Labem v učitelské rodině. Jeho studium na Karlově univerzitě bylo v r. 1939 přerušeno zatčením německými úřady. Prožil 18 měsíců v koncentračním táboře, po osvobození dostudoval medicínu a nastoupil do Vinohradské nemocnice v Praze, kde po praxi na různých odděleních nakonec začal pracovat na klinice chirurgie u profesora Poláka. Jako mladý sekundář se začal zajímat o anesteziologii a téměř náhodnou shodou okolností byl vyslán v r. 1959 na roční studijní pobyt na školící místo WHO v Kodani.

Tam měl možnost pracovat u B. Ibsena, který právě vyhodnocoval 5 let provozu první lůžkové části pro resuscitační péči (ICU) vedené anesteziology. Po návratu z Kodaně se Dvořáček stal v r. 1960 ústavním anesteziologem a později vedoucím druhého samostatného anesteziologického oddělení v civilní nemocnici v Praze (první bylo v nemocnici Bulovka). Angažoval se jako jednatel anesteziologické komise při chirurgické společnosti velmi významně při oddělení anesteziologie od chirurgie a při vzniku samostatné odborné společnosti a samostatného oboru anesteziologie a resuscitace. Podle dánského vzoru vypracoval koncepci vytváření anesteziologicko-resuscitačních oddělení nejprve na krajské úrovni, později ve všech nemocnicích. Se zásadní pomocí sester nejprve sám prováděl výuku základní neodkladné resuscitace na školách a později ji na Ministerstvu školství prosadil jako povinnou do školních osnov, což je považováno za světový primát. Ve své funkci předsedy technické komise pro obor anesteziologie a resuscitace na Ministerstvu zdravotnictví ČSR se zasloužil o zavedení výroby jednorázových plastových injekčních stříkaček. K jeho dalším zásluhám o obor patří vytvoření

funkce samostatné anesteziologické sestry (dříve tuto činnost vykonávala volná sálková sestra). Kromě organizační činnosti pracoval i vědecky. V r. 1965 získal titul kandidáta věd a v r. 1967 obhájil práci Patofyziologické základy resuscitace nemocných s cerebrovaskulárními příhodami a získal titul docent.

Roku 1969 se nevrátil z cesty do Nizozemí a zůstal pracovat v nemocnici v Rotterdamu. Zde pokračoval i ve vědecké práci, světovou proslulost získal za svůj přínos k poznání centrálního anticholinergního syndromu. Ani v zahraničí svůj kontakt

s kolegy ve vlasti nepřerušil. Pomáhal organizovat sbírku, s jejíž pomocí se do naší republiky dostávaly odborné publikace, takže naše anesteziologie zůstávala trvale na vysoké profesionální úrovni. I díky jeho pomoci se v Praze mohl v r. 1970 uskutečnit III. evropský anesteziologický kongres.

Po odchodu z aktivní činnosti v Rotterdamu zůstal trvale v kontaktu s oborem, jehož vývoj ve světě i u nás bedlivě sledoval, byl řadu let členem mezinárodní redakční rady oborového časopisu Anesteziologie a intenzivní medicína. Za své zásluhy o rozvoj oboru převzal Bořivoj Dvořáček v r. 2008 medaili C. Opitze a v r. 2014 po něm byla pojmenována cena za nejlepší práci z oblasti anesteziologie. Doc. Dvořáček se věnoval publikační činnosti a propagaci anesteziologie mezi laickou i odbornou veřejností doslova až do konce života – zemřel v Rotterdamu 25. 10. 2014.

Doc. MUDr. Jiří MÁLEK, CSc.

Klinika anesteziologie a resuscitace
3. LF UK a FNKV
Komise historie oboru ČSARIM
e-mail: malekj@fnkv.cz